

2018. AASTA EESTI KEELE RIIGIEKSAMI VASTAVUS GÜMNAASIUMI RIIKLIKULE ÕPPEKAVALE

1. Riigieksamitöö seos õppekava üldpädevustega

Kogu eksamitöö on seotud suhtluspädevusega: suutlikkus ennast emakeeles selgelt ja asjakohaselt väljendada, oma seisukohti esitada ning põhjendada; lugeda ja mõista teabetekste ning ilukirjandust; koostada tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Teiste üldpädevustega on eksamitöö seotud tekstimõistmis- ja tekstiloomeülesannete ning neis kasutatavate alustekstide kaudu. Tekstide mõistmiseks ja ülesannete täitmiseks peab eksaminand

1) suutma mõista eri liiki tekste; hankima eri allikatest teavet ja seda kriitiliselt kasutama; koostama tekste ning sõnastama oma arvamust; kasutama teabeallikaid ja õpitut erinevaid ülesandeid lahendades; analüüsima oma teadmisi ja oskusi (õpipädevus);

2) suutma hinnata inimsuhteid, tegevusi ja olukordi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuma, analüüsima ja väärtustama oma seotust teiste inimeste ja ühiskonnaga; hindama üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi; väärtustama inimlikku ja kultuurilist mitmekesisust; teadvustama oma väärtushinnanguid (kultuuri- ja väärtuspädevus);

3) oskama avaldada oma arvamust; suutma mõista globaalprobleeme; väärtustama jätkusuutliku arengu põhimõtteid; austama ühiskondlikku mitmekesisust; aktsepteerima inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi (sotsiaalne ja kodanikupädevus);

4) suhestuma käsitletavate teemadega; tooma tekstiloome kaudu esile oma isikupära ning andelaadi (enesemääratluspädevus);

5) suutma lugeda teabetekstides esitatud visuaalset infot, arvandmeid, analüüsima leitud infot, seostama seda sõnalise teabega; tõlgendama tekstidest saadud infot; mõistma tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule ja ühiskonnale; mõistma tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske (matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus);

6) aru saama tekstides käsitletavatest probleemidest, oskama nende üle arutleda ning otsima neile lahendusi; mõtlema kriitiliselt ja loovalt (ettevõtlikkuspädevus).

2. Riigieksamitöö seos õppeaine õppe- ja kasvatusesmärkidega

Eesti keele riigieksamitöö koostamisel on arvestatud gümnaasiumiastmes püstitatud eesti keele õppe- ja kasvatusesmärkidega: gümnaasiumilõpetaja valdab eesti kirjakeelt ning kasutab seda korrektselt kirjas; on keeleteadlik; kasutab konteksti sobivat kirjakeelt; oskab eri liiki tekste lugeda, analüüsida ja koostada; hindab kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt teabeallikaid.

3. Riigieksamitöö seos läbivate teemadega

Läbivate teemadega on eksamitöö seotud ülesannetes kasutatavate tekstide kaudu. Eksamitöö tekstide ja ülesannete seost läbivate teemadega kirjeldab tabel 1.

Tabel 1. Riigieksamitöö seos läbivate teemadega

Läbiv teema	Ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised/oskused	Teema kaetus lugemisosas	Teema kaetus kirjutamis- osas
Väärtused ja kõlblus ning kultuuriline identiteet	Tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; analüüsib kriitiliselt ja argumenteeritult väärtusi ja kõlbelsi norme, erinevaid väärtussüsteeme, nende seoseid ajaloolis-kultuurilise kontekstiga; mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana; arutleb isiklike väärtushoiakute ja kõlbelsi tõekspidamiste üle	I variant II variant IV variant	I variant II variant IV variant
Keskkond ja jätkusuutlik areng ning tervis ja ohutus	Saab aru inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate faktorite vastastikusest seotusest, inimtegevusega kaasnevatest riskidest	I variant II variant III variant IV variant	I variant II variant III variant IV variant
Teabekeskkond	Teadvustab ümbritsevat infokeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida vastavalt oma eesmärkidele	III variant IV variant	III variant IV variant
Tehnoloogia ja innovatsioon	Mõistab tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ja keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus; mõistab ja hindab kriitiliselt tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes	II variant III variant	II variant III variant
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning üksikisiku rolli majanduslikus süsteemis; mõistab avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ja toimimist ning nende aluseks olevaid põhimõtteid	II variant	II variant
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Teadvustab erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas	III variant	III variant

4. Riigieksamitöö seos kooliastme õpitulemustega

Riigieksamitöö koostamisel on lähtutud riikliku õppekava eesti keele ainekavas fikseeritud gümnaasiumi lõpetaja õpitulemustest:

gümnaasiumilõpetaja

- 1) väljendab ennast nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide järgi;
- 2) valib suhtluskanaleid ning väljendusvahendeid, lähtudes funktsionaalsetest, eetilistest ja esteetilisest kaalutlustest;
- 3) oskab tekstide loomiseks leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada eri teabeallikaid;
- 4) teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi, oskab luua ning analüüsida eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 5) analüüsib ja hindab kriitiliselt avalikke tekste ning tunneb tekstide mõjutusvahendeid;
- 6) oskab kasutada keeleinfo allikaid.

Eksamitöö on eeltoodud õpitulemustega seotud nii tekstimõistmise (lugemise) kui ka tekstilooma (kirjutamise) osas. Lugemisosas peab eksaminand oskama tekste kriitiliselt hinnata ja kasutada neis sisalduvat teavet. Lugemisülesannete täitmiseks tuleb osata eri liiki tekste analüüsida, leida neist vajalikku teavet ning tunda tekstide mõjutusvahendeid. Kirjutamisosas ülesannet täites peab eksaminand oskama valida väljendusvahendeid, lähtudes funktsionaalsetest, eetilistest ja esteetilisest kaalutlustest, teadma argumenteeriva teksti (arutleva kirjandi) ülesehituse põhimõtteid, väljenduma selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normidele vastavalt ning vajadusel otsima keeleinfot õigekeelsussõnaraamatust. Eksamitöö ülesannete seost kursuste õpitulemustega on kirjeldatud tabelis 2.

Tabel 2. Eksamitöö ülesannete seos kursuste õpitulemustega

Variant	Osa, ülesanne	Õpitulemused
I	Lugemine 1	analüüsib teksti (ilukirjanduslik proosa) sisu; tsiteerib
I	Lugemine 2	analüüsib teksti (ilukirjanduslik proosa) sisu ja sõnavara; oskab edastada tekstist saadud infot ja arutluskäike
I	Lugemine 3	analüüsib teksti (ilukirjanduslik proosa) sisu oskab edastada tekstist saadud infot ja arutluskäike
I	Kirjutamine	oskab veenvalt ja selgelt argumenteerida ning kaitsta oma seisukohti kirjaliku arutleva teksti vormis; oskab eri allikaist saadud infot ja arutluskäike siduda oma hinnangute ja seisukohtadega; tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid; valdab eesti kirjakeelt
II	Lugemine 1	analüüsib tekstide (publitsistika, tarbetekst) sisu; oskab edastada (autorite) arutluskäike; refereerib, tsiteerib
II	Lugemine 2	analüüsib tekstide (publitsistika, tarbetekst) sisu; oskab edastada eri allikaist saadud infot ja arutluskäike/seisukohti; refereerib, tsiteerib
II	Lugemine 3	analüüsib tekstide (publitsistika, tarbetekst) sisu; oskab edastada eri allikaist saadud infot ja arutluskäike; refereerib, tsiteerib
II	Kirjutamine	oskab veenvalt ja selgelt argumenteerida ning kaitsta oma seisukohti kirjaliku arutleva teksti vormis; oskab eri allikaist saadud infot ja arutluskäike siduda oma hinnangute ja seisukohtadega; tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid; valdab eesti kirjakeelt
III	Lugemine 1	analüüsib teksti (publitsistika) sisu; oskab edastada tekstist saadud infot; refereerib, tsiteerib
III	Lugemine 2	analüüsib tekstide (publitsistika, joonis) sisu; oskab edastada tekstidest saadud infot ja arutluskäike; refereerib
III	Lugemine 3	analüüsib teksti (publitsistika) sisu; oskab edastada tekstist saadud infot ja arutluskäike; refereerib
III	Kirjutamine	oskab veenvalt ja selgelt argumenteerida ning kaitsta oma seisukohti kirjaliku arutleva teksti vormis; oskab eri allikaist saadud infot ja arutluskäike siduda oma hinnangute ja seisukohtadega; tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid; valdab eesti kirjakeelt

IV	Lugemine 1	analüüsib tekstide (publitsistika) sisu; oskab edastada eri allikaist saadud infot ja arutluskäike; refereerib, tsiteerib
IV	Lugemine 2	analüüsib tekstide (publitsistika) sisu; oskab edastada eri allikaist saadud infot ja arutluskäike; refereerib, tsiteerib
	Lugemine 3	analüüsib tekstide (publitsistika) sisu; tunneb ära argumendid
IV	Kirjutamine	oskab veenvalt ja selgelt argumenteerida ning kaitsta oma seisukohti kirjaliku arutleva teksti vormis; oskab eri allikaist saadud infot ja arutluskäike siduda oma hinnangute ja seisukohtadega; tunneb mõjutamise viise ja keelevahendeid; valdab eesti kirjakeelt